

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2026-05-22

Diarienummer:
ALN-2026-00390

Handläggare:
Daniel Karlsson

Svar på motion om Trygghetsjour för alla äldre som behöver akut äldreomsorg från Karin Thalén (C)

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Karin Thalén (C) föreslår i en motion väckt 5 november 2024 att utreda förutsättningar för en trygghetsjour öppen för alla äldre som behöver akut äldreomsorg. I motionen beskrivs fördelar i form av att de äldre snabbare skulle få hjälp, samt ökad trygghet och minskad oro. Vidare att de anhöriga skulle kunna känna sig tryggare och orka mer och att kommunen kan jobba mer förebyggande och fånga upp behov tidigare hos de äldre.

I motionssvaret framhålls att motionens intentioner ligger i linje med den nya socialtjänstlagen. Därtill att arbete pågår för att kartlägga och vidareutveckla insatser utan behovsprövning, samt stärka kommunens utvecklingsarbete för att möta personer i akut behov av stöd. Mot bakgrund av detta bedöms inte en särskild utredning om trygghetsjurens uppdrag som nödvändig.

Beredning

Ärendet har beretts av vård- och omsorgsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Karin Thalén (C) föreslår i en motion väckt den 5 november 2024 att utreda förutsättningarna för en trygghetsjour öppen för alla äldre med behov av akut

äldreomsorg. Motionären lyfter att en sådan funktion skulle kunna bidra till ökad trygghet för både äldre och anhöriga samt möjliggöra tidigare och mer förebyggande insatser.

Stockholms stad nämns i motionen som exempel. Det bör dock framhållas att jämförelser mellan Stockholm stad och Uppsala kommun behöver göras med viss försiktighet, då kommunerna har olika organisatoriska förutsättningar och arbetsätt. Det stämmer att Stockholms trygghetsjour har mandat att fatta vissa biståndsbeslut kvällar, nätter och helger. Samtidigt innebär detta inte att motsvarande stöd saknas i Uppsala kommun, även om uppdrag och ansvar är organiserade på ett annat sätt.

Uppsala kommuns trygghetsjour har i uppdrag att dygnet runt ta emot larmanrop från personer med beviljat trygghetslarm och vid behov skicka ut hemtjänst. Ansökningar om vård- och omsorgsinsatser hanteras av biståndshandläggare under ordinarie handläggningstid.

För individer som ännu inte har ett biståndsbeslut men som behöver akut stöd kvällar och helger finns socialjouren, som arbetar nära polis och andra myndigheter och som i vissa situationer kan fatta myndighetsbeslut. Därutöver finns andra former av stöd vid akuta situationer, exempelvis direktplatser på särskilda boenden samt utförares ansvar att hantera oförutsedda och tillfälliga behov inom hemtjänsten.

Samtidigt pågår ett utvecklingsarbete inom vård- och omsorgsförvaltningen i linje med motionens intentioner och socialtjänstlagens inriktning. I detta arbete sker även samverkan med socialnämnden och socialförvaltningen för att analysera behov av ytterligare stödinsatser, ansvarsfördelning och former för samarbete kopplat till socialjouren och äldre personer i akuta situationer.

För det fall utvecklingsarbetet föranleder förändringar i organisation eller ansvarsfördelning kommer berörda nämnder att informeras och göras delaktiga.

Mot denna bakgrund bedöms motionen besvarad.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 22 maj 2026
- Bilaga, Motion om Trygghetsjour för alla äldre som behöver akut äldreomsorg från Karin Thalén (C)

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Motion om Trygghetsjour för alla äldre som behöver akut omsorg

Äldre med biståndsbeslut för hemtjänst eller trygghetslarm kan använda Trygghetsjouren genom att larma med larmklockan eller ringa vid akuta händelser. Den möjligheten saknas helt för andra äldre som inte har trygghetslarm och hamnar i akuta behov av äldreomsorg. Därför anser vi att det behövs en trygghetsjour för alla äldre som behöver akut äldreomsorg, inte bara för de som har hemtjänst eller trygghetslarm.

Många äldre är idag ensamstående både med och utan anhöriga/närstående. Hälsotillstånd kan snabbt förändras och behov av snabb hjälp kan behöva påkallas. Det kan till exempel handla om dålig nutrition, läkemedelspåverkan med fall som följd, kognitiv svikt eller att man inte kan sköta dagliga inköp på grund av nedsatt funktion. Det kan vara närstående som vårdar en äldre person hemma och själv behöver sjukhusvård eller inte klarar av insatserna dygnet runt.

Integritet och självbestämmande kan vara skäl till att man saknar hemtjänst eller larm och det kan finnas ett motstånd för många äldre att ta emot hjälp. Det är en process att acceptera hjälp och välja att ansöka om hemtjänst och/eller trygghetslarm. Det är ofta en tuff period, inte minst för oroliga anhöriga/närstående. I detta läge står den äldre utan möjlighet till akut hjälp. Och då vänder man sig därför till sjukvården och påkallar ambulans för att få hjälp. Många gånger skulle dessa ärenden kunna tas om hand av kommunen och inte av akutsjukvården.

Omställningen till en mer *Nära vård* pågår och det finns idag möjlighet att få bra vård och omsorg hemma genom hemvården, hemtjänsten, mobila närvårdsteam och äldrevårdsenheten. Mer vård flyttar från sjukvårdsinstanser till kommunen där de äldre kan få adekvat och god vård och omsorg i det egna hemmet eller i olika boendeformer. Men det är för personer som har biståndsbeslut och beviljats insatser.

Fördelar med en trygghetsjour för alla äldre är att de snabbare får hjälp, att tryggheten ökar och oron minskar. De anhöriga känner sig tryggare och orkar mer. Och kommunen kan jobba mer förebyggande och fånga upp behov tidigare hos de äldre.

I Stockholm Stad är Trygghetsjouren öppen för alla äldre som behöver akut omsorg. De tar emot larmanrop och kan även fatta biståndsbeslut på kvällar, nätter och helger om en invånare akut behöver äldreomsorg. De finns tillgängliga för medborgarna för att vid behov ge råd och stöd och förmedla hjälp. Och de samverkar med andra myndigheter och organisationer som SOS Alarm, sjukvården, polis och andra aktörer.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Centerpartiet att kommunfullmäktige beslutar

att utreda förutsättningar för en Trygghetsjour öppen för alla äldre som behöver akut äldreomsorg

Karin Thalén (C)

2024-11-05